

ЧИННИКИ ЗНИЖЕННЯ ВИТРАТ НА ВИРОБНИЦТВО ПРОДУКЦІЇ

Національна металургійна академія України

Анотація. Стаття присвячена розгляду та узагальненню ряду питань з організації системи управління та контролю витрат підприємства метою чого є забезпечення ефективного функціонування діяльності підприємства.

Ключові слова: виробнича діяльність, собівартість, витрати, ефективність, виробничі витрати, зниження собівартості.

FACTORS OF REDUCTION OF COSTS OF PRODUCTION

Abstract: The article is devoted to the consideration and generalization of a number of issues on the organization of the management system and control of enterprise costs, the purpose of which is to ensure the effective functioning of the enterprise.

Keywords: production activity, cost, costs, efficiency, production costs, cost reduction.

Підвищення технічного рівня виробництва є одним з основних шляхів зниження витрат, який включає в себе впровадження нової прогресивної технології, підвищення рівня механізації й автоматизації виробничих процесів, розширення масштабів використання й удосконалення застосовуваної техніки й технології, більш ощадливе використання сировини й матеріалів, зміна конструкції й технічних характеристик виробів, інші фактори, що підвищують технічний рівень виробництва.

При вивченні технічного рівня аналізується вплив на собівартість науково-технічних досягнень і передового досвіду. За кожним заходом розраховується економічний ефект, що виражається у зниженні витрат на виробництво.

Основною умовою зниження витрат сировини й матеріалів на виробництво одиниці продукції є поліпшення конструкцій виробів і удосконалення технології виробництва, використання прогресивних видів матеріалів, упровадження технічно обґрунтованих норм витрат матеріальних цінностей.

Основною умовою зниження витрат сировини й матеріалів на виробництво одиниці продукції є поліпшення конструкцій виробів і удосконалення технології виробництва, використання прогресивних видів матеріалів, упровадження технічно обґрунтованих норм витрат матеріальних цінностей.

Зниження собівартості може відбутися при створенні автоматизованих систем керування, удосконаленні існуючої техніки та технології. Зменшуються витрати й у результаті комплексного використання сировини, застосування економічних заміників, повного використання відходів у виробництві. Великий резерв приховує в собі й поліпшення продукції, зниження її матеріалоємності й трудомісткості, зменшення габаритних розмірів та ін. [1].

При використанні цих заходів з'являються одноразові або поточні витрати на нове обладнання, нову технологію. Тому необхідно спочатку розрахувати, чи дійсно ці заходи будуть вигідними та допоможуть знизити витрати.

Удосконалення організації виробництва й праці також є важливим шляхом зниження витрат. Зниження собівартості може відбутися у результаті зміни в організації виробництва, формах і методах праці при розвитку спеціалізації виробництва, удосконаленні керування виробництвом і зменшення витрат на нього, поліпшення застосування основних фондів, поліпшення матеріально-технічного постачання, скорочення транспортних витрат, інших факторів, що підвищують рівень організації виробництва.

Зниження поточних витрат відбувається у результаті вдосконалення обслуговування основного виробництва (наприклад, розвитку потокового виробництва, підвищення коефіцієнта змінності, упорядкування підсобно-технологічних робіт, поліпшення інструментального господарства, удосконалення та покращення організації контролю за якістю робіт та продукції).

Значне зменшення витрат живої праці може відбутися при збільшенні норм і зон обслуговування, скороченні втрат робочого часу, зниженні кількості робітників, що не виконують норм виробітку.

Додаткова економія виникає при вдосконалюванні структури керування підприємства загалом. Вона виражається в скороченні витрат на керування й в економії заробітної плати й нарахувань на неї у зв'язку з вивільненням управлінського персоналу. [1]

При поліпшенні використання основних фондів зниження собівартості відбувається у результаті підвищення надійності й довговічності обладнання, удосконалювання системи планово-попереджувального ремонту та упровадження індустріальних методів ремонту, утримання й експлуатації основних фондів.

Удосконалення матеріально-технічного постачання й використання матеріальних ресурсів знаходить висвітлення у зменшенні норм витрати сировини й матеріалів, зниженні їхньої собівартості за рахунок зменшення заготівельно-складських витрат.

Певні резерви зниження собівартості закладені в усуненні або скороченні витрат, які не є необхідними при нормальному виробничому процесі (наднормативні витрати сировини, матеріалів, палива, енергії, доплати робітникам за відхилення від нормальних умов праці й понаднормові роботи, платежі по регресивних позовах, втрати від браку і т. п.). Вияв цих зайвих витрат вимагає особливих методів і уваги колективу підприємства. Їх можна виявити проведенням спеціальних обстежень та обліку, при аналізі даних нормативного обліку витрат на виробництво, ретельному аналізі планових і фактичних витрат на виробництво.

Зміна обсягу й структури продукції, які можуть привести до відносного зменшення умовно-постійних витрат (окрім амортизації), відносного зменшення амортизаційних відрахувань, підвищення якості продукції. Умовно-постійні витрати не залежать безпосередньо від кількості випуску продукції. Зі збільшенням обсягу виробництва їхня кількість на одиницю продукції зменшується, що призводить до зниження її собівартості.

Відносна зміна амортизаційних відрахувань розраховується особливо. Частина амортизаційних відрахувань (як і інших витрат на виробництво) не включається в собівартість, а відшкодовується за рахунок інших джерел, тому загальна сума амортизації може зменшитися. Зменшення визначається за фактичними даними за звітний період.

Представлені заходи вже не є такими витратними, як попередня, та має більше можливостей для корегування витрат, тому ці заходи є більш популярні на вітчизняних підприємствах. [2]

Одним із представлених шляхів зниження витрат є поліпшення використання природних ресурсів. Тут ураховується зміна складу і якості сировини, зміна продуктивності родовищ, об'ємів підготовчих робіт при видобутку, способів видобутку природної сировини, зміна інших природних умов. Ці зміни відбивають вплив природних умов на величину змінних витрат. Аналіз їхнього впливу на зниження собівартості продукції проводиться на основі галузевих методик видобувних галузей промисловості.

Важливим шляхом зниження витрат є розширення спеціалізації та кооперування. На спеціалізованих підприємствах з потоковим виробництвом собівартість продукції значно нижче, ніж на підприємствах, що виробляють цю ж продукцію в невеликій кількості. Це пов'язано з тим, що при більш великому об'ємі випуску має місце розподіл постійних витрат на більшу кількість продукції. Розвиток спеціалізації вимагає встановлення найбільш раціональних кооперованих зв'язків між підприємствами.

За представленими напрямками зниження витрат на виробництво повинні бути розроблені заходи, які підвищать ефективність діяльності суб'єкта господарювання. Зниження собівартості продукції означає економію упредметної і живої праці та є найважливішим фактором підвищення ефективності виробництва та зростання накопичень.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Гулик Т.В., Михеева А.М. Зниження собівартості продукції як чинник підвищення ефективності роботи підприємства. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету - №40/2019. С 69-74.

2. Постолук Н. Значення собівартості продукції при прийнятті управлінських рішень. Підприємництво, господарство і право. 2008. №6. С. 114-116.

Гулик Тетяна Володимирівна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економіки та підприємництва ім. Т.Г. Беня, Національна металургійна академія України, Дніпро, e-mail: tg95rabota@gmail.com

Коваль Вадим Анатолійович, Здобувач освітнього ступеня «Магістр», Національна металургійна академія України, Дніпро, e-mail: tg95rabota@gmail.com

Gulyk Tatyana V. - Candidate of Economic Sciences, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor, Associate Professor of Economics and Entrepreneurship T.G. Benya, National Metallurgical Academy of Ukraine, e-mail: tg95rabota@gmail.com

Koval Vadym A. - master student, National Metallurgical Academy of Ukraine, e-mail: tg95rabota@gmail.com